

7748
7748

KWESTIONARIUSZ

J. Jancz - internowany w Starobielsku w latach 1939-1947

S. P. S. S. P.

- 1/ **Dane osobiste:** Muras Alojzy, plut. lat 38, rzędnik sądowy, żonaty.
/Imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny/
- 2/ **Data i okoliczności uwięzienia:** Wziety do niewoli w oddziale zwastym Kadr. Zapas. /73 pp z Oswiecimia, w dniu 24 wrzesnia 1939 w miejscowosci Werba przed Wlodzimirzem. /Na rozkaz D-cow bron. zlozono na wozy/
- 3/ **Nazwa obozu (wizjantaw-miejscowopracywowych robot):** Z Kowala do Szepetowki, nastepnie, Zachorcoe, Radzwiwilow, Sytno, Werba, Sądowa Wisznia, Czerlany, od 22.6.1947 w Starobielsku w Rosji.
- 4/ **Opis obozu, wieszania i t.p.** Warunka mieszkaniowe straszne, brudno, duszno, brak wogole bielizny nietylko posielowej ale osobistej, w pierwszy okresach brak lazni, ustepow, strasznie zimno i mokro, stęchlizna, ~~nakrycie~~ Wlasna odziez, ktora zima nie wysychala sluzyla rowniez do nakrywania w zimie w barakach przewiewnych, brak opału, którego kawalki pod ubraniami przemycano do obozu, opieka lekarska byla bezradna z powodu braku lekarstw, mimo powaznych zachorowan, zmuszano do pracy wzgl. zamykano.
- 5/ **Skład jencow, wiezniow, osadzonych:** /narodowosc, kategoria przestepstw, poziom zaleznie od obozu, w wiekszosci wypadkow zawsze przepeinione, narodowosci polskiej, maly procent zydowskiej, wiekszy procent bialoruskiej, ukraińskiej uwazalby i moralny, wzajemne stosunki etc./ /Ci szczegolnie tę narodowosc podkreślali z uwagi, iz byli rozkonwojowani, zaliczeni do najlepszych brygad i dawano im znacznie lepsze warunki, korzystajac chocby z pomocy od ludnosci cywilnej, której dostep do polakow byl jencow byl z powodu konwoju zupelnie wzbroniony, mimo ze ludnosć cywilna chetnie wspierala jencow przez podawanie chleba, czy tez inne artykuły spozywcze.
- 6/ **Zycie w obozie, wieszaniu i t.p.:** Praca 12 pelnych godzin, i w zimie na dwie zmian, nocne i dzienne, przy /przebieg przeletnego dnia, warunki pracy, temperaturze wschodzie polskiej, w ubraniach drelichowych i swoim wojskowym wytartym, juz praszczu, i dziurawych butach, nie pozwalano nawet czasem na /narzeczanie, wyzywianie, wyzywanie, ubranie, zycie wojskowe i kulturalne etc./ Fizycznie silni wyrabiali, zbytu wygorowane normy, ale tylko, o ile dziesietn. byl rosjanin, ale tam bylo wybrancy bialorusi i ukraicy ewtl. bardzo maly zydow. Polacy normalnie chyba podstepnie kombinowali na normy, gdy wypracowac ich nikt nie jest w stanie np. rzucenie 30 tony kamienia, z waga na 1 osoba ja otrzymal 800 czy tez 1 kg chleba. Niektorze wybrancze brygady zarabialy i otrzymywaly troche rublu, gdyz jak wyzej wspomnialem fizycznie silnie i lepiej odzywiani, ale przecietnie to dane normowanie oparte bylo na oszukaniach, komu chcieli i ktore miały szcieszce i czy pracowal czy nie
- 7/ **Stosunki w stosunku do Polakow:** zawsze norme wyrabial, szczech. zydzi na funka Stosunek bardzo wrogi, oficjaln /sposob badaniagartyry, kary, propaganda ko-jencow nie bito, karano perfidnie, bo urzadzano zbiarki przy 25 stop. mro-zie i wiecel, trwajace czasem po kilka godzin. w pace rozbiarano do koszuli /samiostyczna, informacja o Polsce etc./ przy 12 stop. mrozie. Po jednolnowym Na pogadanki, zmuszano i wyglaszano, przewaznie w jezyku ruszejskim, w szcze-golnosci ~~epanowano~~ i drwiono z polakow, i ze polski juz nigdy nie bedzie.
- 8/ **Pomoc lekarska, szpitale, smiertelnosc (wyznienie nazwiska zmarlych)** Byla ale brak lekarstw, zreszta z pracy o ile byl lekarz z jeuda, i tak nie mogl pomoc, nalezy im sie pelne uznanie, za ofiarnosc co w niektorych wypadkach za dobre obchodzenie sie z jencami, zmuszano ich do wykonywania prac fizycznych w obrebie obozu.
- 9/ **Czy i jakas byla pomoc z kraju i rodzina?** bardzo slaba, sowieci celowo zatrzymywali listy i wychodzace i przychodzace mimo cenzur, zalzne to bylo, czy jest dobrym stachanowcem, pozabierali przy osobistych rewizjach pa-miatkowe fotografie, ~~zuz~~ z otrzymane listem przazdurowane, z obietnica, ze /czego nie
- 10/ **Kiedy zostal zwolniony i w jakim sposob dostal sie do Amalii:** wroca je spetro /nie czynili.

Z Starobielska po zawarciu ukkladu przewieziony do Tocka, caly juz sformowane kompania i pułki.

*Amurany lat.
S. Pl. M.*